

18

Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseota koskeva jatkosopimus valtion ja kaupungin välisestä yhteistyöstä

HEL 2021-010581 T 00 00 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy osaltaan liitteenä olevan Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välisen yhteistyön jatkosopimuksen Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseon edistämiseksi. Päätös on ehdollinen, kunnes valtio tekee vastaavan päätöksen. Samalla kaupunginhallitus oikeuttaa kansliapäällikön allekirjoittamaan sopimuksen ja tarvittaessa hyväksymään siihen valtion käsittelyssä ilmeneviä vähäisiä tarkistuksia.

Kaupunginhallitus myöntää vuoden 2022 talousarvion kohdalta 1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat (projektinumero 10402010580103) Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiölle yhteensä enintään 670 000 euroa museohankkeen vaatimien selvitysten sekä säätiön toiminnan käynnistämiseen liittyvien kulojen kattamiseen vuosille 2022–2024. Määräraha kohdennetaan kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi, joka huolehtii määrärahan maksatuksesta säätiölle.

Määräraha maksetaan kahdessa osassa vuoden 2022 aikana. Ensimmäinen osa, 285 000 euroa, maksetaan nyt hyväksyttävän yhteistyön jatkosopimuksen perusteella. Toinen osa, enintään 385 000 euroa, perustuu alkuperäiseen valtion ja kaupungin väliseen yhteistyösopimukseen, jossa kumpikin osapuoli on sitoutunut rahoittamaan museohankkeen valmistelua 500 000 eurolla. Valmistelumäärärahasta osoitetaan säätiölle osuus, joka siitä on käyttämättä siinä vaiheessa, kun hankkeen valmistelu siirtyy kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta säätiölle.

Samalla kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki ei myöhemmin osallistu museon käyttötalouden kustannusten kattamiseen eikä muutoinkaan museon säännöllisen toiminnan rahoittamiseen.

Esittelijän perustelut

Arkkitehtuuri- ja designmuseohankkeen tausta

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Helsingin kaupunki ovat käynnistäneet vuoden 2017 lopulla yhteistyössä Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon taustasäätiöiden kanssa hankkeen kansainvälistä huipputasoa edustavan arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamiseksi Helsinkiin. Kaupunginhallitus hyväksyi 29.3.2021 § 225 valtion ja kaupungin välisen yhteistyösopimuksen, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö ja kau-

punkki olivat tehneet 24.3.2021 uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon edistämiseksi.

Arkkitehtuuri- ja designmuseohankkeen pääomatavoitteeksi sovittiin yhteensä 150 miljoonaa euroa, josta valtion ehdollinen pääomitusosuus olisi 60 miljoonaa euroa, kaupungin vastaavasti 60 miljoonaa euroa ja yksityisen rahoituksen osuus 30 miljoonaa euroa. Kaupungin pääomitus toteutuu tasatahtia valtion kanssa vuosina 2023–2026.

Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla on merkittynä kokonaispääomituksen suuruinen varaus. Vuosittaiset pääomituserät valmistellaan osana kunkin vuoden talousarviosuunnittelua. Tämänhetkisen arvion mukaan kaupungin pääomituserät ovat kaksi miljoonaa euroa vuonna 2023, 13 miljoonaa vuonna 2024, 10 miljoonaa vuonna 2025 ja 35 miljoonaa vuonna 2026.

Yksityisistä rahoittajista ehdolliset pääomituspäätökset ovat tehneet Jane ja Aatos Erkon säätiö 20 miljoonalla eurolla, Svenska kulturfonden kahdella miljoonalla eurolla, Suomen kulttuurirahasto kahdella miljoonalla eurolla ja Saastamoisen säätiö yhdellä miljoonalla.

Museon on tarkoitus jäädä Makasiinirantaan suunniteltavaan rakennukseen vuokralle, ja vuokratilustannuksia katetaan kokonaispääoman tuotolla. Museon toimintaa rahoitetaan valtakunnallisena vastuumuseona valtionosuuksin. Kaupunki ei myöhemmin osallistu museon käytötalouden kustannusten kattamiseen eikä muutoinkaan museon säännöllisen toiminnan rahoittamiseen.

Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön perustaminen

Kaupungin ja valtion välisen yhteistyösopimuksen tekemisen jälkeen museohankkeen valmistelu on edennyt sekä hallinnollisten rakenteiden että sisällönkehityksen osalta.

Valtio ja kaupunki ovat yhdessä perustaneet Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön ja nimenneet sille asiantuntijahallituksen. Kaupungin puolesta säätiön perustamisesta on päättänyt kaupunginhallitus 8.11.2021 § 831 ja hallituksen nimeämisestä konsernijaosto 4.4.2022 § 43.

Säätiön tehtävänä on turvata uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon suunnittelulle olosuhteet, joissa varmistetaan säätiömuotoinen toiminta kunnianhimoisella kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Hallituksen nimeämisessä keskeisiksi osaamisalueiksi tunnistettiin varainhallinta, juridiikka, kiinteistökehittäminen, museoala, suunnittelualat, johtaminen sekä pohjoismainen ja kansainvälinen osaaminen.

Säätiön hallituksen puheenjohtajaksi nimettiin Valtiokonttorin pääjohtaja Timo Laitinen, joka on toiminut museohankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana kevästä 2021 lähtien. Hallituksen jäseniä ovat arkkitehti SAFA Mikko Aho, Föreningen Konstsamfundet ry:n toimitusjohtaja Stefan Björkman, hallitusammattilainen Anne Korkiakoski, Senaatti-kiinteistöjen laatu- ja yhteiskuntavastuujohtaja Juha Lemström, valtiovarainministeriön alivaltiosihteeri Leena Mörttinen, Bang & Olufsenin Chief Design Officer Miklu Silvanto, Serlachius-museoiden johtaja Pauli Sivonen sekä Aalto-yliopiston strategisen muotoilun professori Anna Valtonen.

Museohankkeen henkilöstön, huhtikuussa 2021 aloittaneen hankejohtaja Kaarina Gouldin ja kahden muun työntekijän, on tarkoitus siirtyä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta säätiön palvelukseen, kun Patentti- ja rekisterihallitus on hyväksynyt säätiön rekisteröimisen kesän 2022 aikana.

Uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon sisällöllinen kehittyminen

Hankeorganisaatio on käynnistänyt yhteistyössä Arkkitehtuurimuseon, Designmuseon ja niiden keskeisten sidosryhmien kanssa palvelumuotoiluprosessin, jota fasilitoi teknologia-, design- ja palvelumuotoilu yritys Solita Oy. Suunnittelutyötä tukee kansainvälisestä näkökulmasta newyorkilainen konsultti David van der Leer Design Decisions, jolla on mittavat referenssit mm. museoalan hankkeista. Palvelumuotoiluilla kartutetaan pohja-aineistoa museon tulevalle toiminnalle sekä arkkitehtuurikilpailun toiminnallisiin ja tilallisiin lähtötietoihin.

Kaupungin järjestämä laatu- ja konseptikilpailu Makasiinirannan alueen kehittämiseksi ja toteuttamiseksi käynnistyi kesällä 2021. Kilpailun tuomaristo on valinnut toiseen vaiheeseen neljä ehdotusta, joiden pohjalta kehitetyt versiot tulevat kaupunkilaisten nähtäville heinäkuun 2022 alussa. Kilpailun on määrä ratketa marraskuussa 2022. Arkkitehtuuri- ja designmuseon suunnitelmat ja alustava tilaohjelma on tarkoitus ankkuroida Makasiinirannan jatkosuunnitteluun ja vuonna 2023 järjestettävän arkkitehtuurikilpailun pohjatietoihin. Jatkosuunnittelussa määritetään museolle tarkempi sijainti.

Museohankkeen toteutusrakenteesta tehdään KPMG:n kanssa arvonli säverokonsultointia sekä ostopalveluna tila- ja kustannuskonsultointia.

Valtion ja kaupungin välisen yhteistyön jatkosopimus ja rahoituksen siirtymävaihe

Valtio ja kaupunki ovat alkuperäisessä yhteistyösopimuksessa sitoutuneet rahoittamaan museohankkeen valmistelua kumpikin 500 000 eurolla. Yhteistyösopimus kattoi hankkeen käynnistämävaiheen. Hankkeen edetessä kohti säätiömallia tarvitaan jatkosopimus hankkeen ra-

16.5.2022

Asia/18

hoituksen ja toimintojen siirtämiseksi säätiöön sekä talouden turvaamiseksi hankevaiheessa.

Vuonna 2022 uusia menoja aiheuttavat mm. verokonsultoinnit, tilaohjelma- ja kustannuskonsultoinnit, viestinnän ja vuorovaikutuksen lisääntyminen sekä säätiön hallituksen palkkionmaksun käynnistyminen. Arvonlisäverokonsultointia on tehty yhteistyössä sekä KPMG:n että kaupunginkanslian oikeuspalvelujen kanssa.

Valtion, kaupungin ja museohankkeen yhteisten laskelmien perusteella hankeorganisaatiolle tulisi osoittaa enintään 285 000 euron lisärahoitus hankkeen edellyttämien konsultointien sekä säätiön hallinnollisten kulu- jen kattamiseen. Lisärahoitus myönnetään kaupunginhallituksen käyttövaroista ja maksetaan säätiölle heti.

Toinen rahoitusosa, enintään 385 000 euroa, perustuu alkuperäiseen yhteistyösopimukseen. Valmistelukustannuksia on tähän asti maksettu sekä kaupunginhallituksen käyttövaroista että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan määrärahoista. Samalla kun lisärahoitus myönnetään, on tarkoituksenmukaista osoittaa kaupunginhallituksen käyttövaroista myös alkuperäisestä rahoitussitoumuksesta käyttämättä oleva osuus. Säätiölle osoitetaan se osuus, joka 500 000 euron valmistelumäärärahasta on käyttämättä siinä vaiheessa, kun museohankkeen valmistelu ja henkilöstö siirtyvät kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta säätiöön.

Yhteistyön jatkosopimus ja rahoitusmallit on valmisteltu yhdessä valtion, kaupungin ja hankeorganisaation kesken. Kulut ja jatkorahoitus toteutuvat yhtä suurin osuuksin valtion ja kaupungin kesken. Kaupunginhallituksen päätös on ehdollinen, kunnes valtio on tehnyt vastaavan päätöksen. Jos valtion käsittelyssä ilmenee sopimukseen vähäisiä teknisiä tarkistustarpeita, on tarkoituksenmukaista, että kansliapäällikkö voi hyväksyä ne ennen sopimuksen allekirjoittamista.

Sopimuksessa mainittu kiinteistösaakeyhtiön perustaminen on tulossa kaupunginhallituksen päätettäväksi erillisenä asiana.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Paiju Tyrväinen, palvelun päällikkö, puhelin: 310 21874
paiju.tyrvainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Arkkitehtuuri- ja designmuseon yhteistyön jatkosopimus

16.5.2022

Asia/18

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö

Tiedoksi

Arkkitehtuuri- ja designmuseohanke
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto
Kaupunginkanslian taloushallinto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566